

PRESUDA SUDA

10. prosinca 1974.

„Nacionalna i zajednička organizacija poljoprivrednog tržišta”

U predmetu C-48/74

povodom zahtjeva za prethodnu odluku, na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je uputio Conseil d'état de France (Državno vijeće, Francuska) u postupku koji se pred njim vodi između

Charmassona, s boravištem u Rungisu (Val de Marne), Francuska,

i

Ministra gospodarstva i financija u Parizu,

o tumačenju članaka 33., 43., 45. i 46. Ugovora o EEZ-u koji se odnose na nacionalne organizacije tržišta,

SUD,

u sastavu: R. Lecourt, predsjednik, C. Ó Dálaigh i A. J. Mackenzie Stuart, predsjednici vijeća, A. M. Donner, R. Monaco (izvjestitelj), J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, H. Kutscher i M. Sørensen, suci,

nezavisni odvjetnik: J. P. Warner,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

Presudu

- Odlukom od 28. lipnja 1974, koju je Tajništvo Suda zaprimilo 5. srpnja 1974. Conseil d'état de France (Državno vijeće) je na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u uputio dva pitanja o tumačenju odredaba Ugovora koje se odnose na nacionalne organizacije poljoprivrednih tržišta i slobodno kretanje robe.

- 2 Iz spisa proizlazi da se glavni postupak odnosi na zakonitost količinskih ograničenja koja je Francuska Republika primijenila na uvoz banana iz trećih zemalja uz izuzetak onih zemalja koje s Francuskom imaju posebne odnose.
- 3 Odredbe koje ta ograničenja izravno dovode u pitanje su članak 5. Konvencije iz Yaoundéa potpisane 20. srpnja 1963. između Zajednice i njezinih država članica s jedne strane i pridruženih afričkih i madagaskarskih država s druge strane, te članak 4. Odluke Vijeća od 25. veljače 1964. o pridruživanju prekomorskih zemalja i područja Zajednici.
- 4 Tim identično sročenim odredbama, koje su u vrijeme spora zadržane na snazi na temelju odluke Vijeća od 28. svibnja 1969. o pridruživanju te na temelju odluke Vijeća EEZ-a od istoga datuma predviđa se da u pogledu ukidanja količinskih ograničenja države članice na dotičan uvoz primjenjuju odgovarajuće odredbe Ugovora.
- 5 Stoga na upućena pitanja valja odgovoriti s obzirom na te odredbe.

Prvo pitanje

- 6 Prvim se pitanjem pita može li postojanje, u državi članici, nacionalne organizacije tržišta u smislu članka 43., 45. i 46. Ugovora o EEZ-u za dotične proizvode spriječiti primjenu članka 33. tog Ugovora, to jest mogu li nacionalne organizacije tržišta u poljoprivrednom sektoru spriječiti primjenu pravila o postupnom ukidanju kvota.
- 7 (a) Članak 38. stavak 2. glave II. Ugovora o EEZ-u određuje da „osim ako je člancima 39. do 46. drukčije predviđeno, pravila utvrđena radi uspostave zajedničkog tržišta primjenjuju se i na poljoprivredne proizvode” [neslužbeni prijevod].
- 8 Iz te odredbe proizlazi, osobito što se tiče članka 42., da se na poljoprivredne proizvode, osim ako nije drukčije određeno, primjenjuju pravila o uspostavi zajedničkog tržišta, među kojima je članak 33.
- 9 Sukladno članku 40. stavku 1. države članice, dužne su, do kraja prijelaznog razdoblja, uspostaviti zajedničku poljoprivrednu politiku.
- 10 Sukladno člancima 43. i 46. Ugovora o EEZ-u, nacionalne organizacije tržišta mogu se privremeno zadržati, u očekivanju uspostave zajedničke organizacije u smislu članka 40. stavka 2., uz uvjete utvrđene u članku 43. stavku 3.
- 11 Međutim, članak 45. Ugovora o EEZ-u predviđa da se u međuvremenu „razvoj trgovine” [neslužbeni prijevod] proizvodima za koje postoji nacionalna organizacija odvija, u prvoj fazi, sklapanjem dugoročnih sporazuma ili ugovora između država članica izvoznica i uvoznica.

- 12 Stavak 2. tog članka predviđa „povećanje” [neslužbeni prijevod] opsega uvoza izračunano na osnovi određenog referentnog razdoblja.
- 13 Bilo bi protivno tekstu i duhu tih odredaba priznati da zbog nepostojanja dugoročnih sporazuma ili ugovora, nacionalne organizacije ostaju konačno izuzete od pravila o ukidanju količinskih ograničenja i stoga mogu narušiti temeljno načelo razvoja trgovine izraženo u stvcima 1. i 2. navedenog članka.
- 14 (b) Iz članka 40. stavka 1. Ugovora o EEZ-u proizlazi da se zajednička organizacija poljoprivrednih tržišta postupno razvija tijekom prijelaznog razdoblja te da sukladno članku 38. stavku 4. mora biti popraćena razvojem zajedničkog poljoprivrednog tržišta, u skladu s temeljnim ciljevima Ugovora, osobito onim iz članka 3. točke (d).
- 15 Stoga, iako je Ugovor predvidio da se nacionalna organizacija može zadržati u očekivanju uspostave zajedničke organizacije, to je zadržavanje međutim predviđeno samo do kraja prijelaznog razdoblja, na dan kada se zajednička poljoprivredna politika mora konačno uspostaviti.
- 16 Te iste odredbe osim toga pokazuju da se tijekom tog razdoblja nacionalna organizacija mora prilagoditi, koliko god je to moguće, zahtjevima zajedničkog tržišta radi olakšavanja uspostave zajedničke poljoprivredne politike.
- 17 Stoga se odstupanja od općih pravila Ugovora kojima nacionalna organizacija podliježe mogu dopustiti samo privremeno u mjeri nužnoj za osiguranje njezinog djelovanja, a da se pritom ne spriječe prilagodbe koje zahtjeva uspostava zajedničke poljoprivredne politike.
- 18 Okolnost da ta politika nije bila konačno uspostavljena u roku utvrđenom u članku 40. stavku 1. Ugovora istaknula bi, umjesto da ih opravda, nepravilnosti koje bi mogle proizlaziti iz zadržavanja nacionalne organizacije, koje je u Ugovoru zamišljeno kao privremena mjera.
- 19 S obzirom na takvu okolnost, prilagodba nacionalne organizacije pravilima predviđenim za uspostavu zajedničkog tržišta je tim nužnija jer je nepostojanje zajedničke poljoprivredne politike protivno zahtjevu iz članka 3. točke (d) Ugovora.
- 20 Stoga, iako je nacionalna organizacija tržišta koja je postojala na dan stupanja na snagu Ugovora mogla, tijekom prijelaznog razdoblja, spriječiti primjenu članka 33. Ugovora zato što je ta primjena mogla štetiti njezinom funkcioniranju, to međutim ne može biti tako nakon isteka tog razdoblja, nakon kojeg odredbe članka 33. moraju proizvoditi svoj puni učinak.

Drugo pitanje

- 21 Drugim se pitanjem od Suda traži da precizira značajke koje definiraju nacionalnu organizaciju tržišta.

- 22 Nacionalna organizacija tržišta u smislu članka 43. i sljedećih prepostavlja skup strukturnih mjera koje joj omogućavaju postizanje ciljeva koji su dopušteni Ugovorom.
- 23 Sukladno članku 43. stavku 3. i članku 45. stavku 1., zajednička organizacija zapravo zamjenjuje nacionalnu organizaciju ako ona, za dotičan proizvod, nudi jednaka jamstva zapošljavanja i životnog standarda dotičnih proizvođača, ako postoje odredbe kojima se domaćim proizvođačima jamči prodaja njihove proizvodnje te ako osigurava uvjete za trgovinu unutar Zajednice slične onima koji postoje na nacionalnom tržištu.
- 24 Ciljevi nacionalne organizacije tržišta stoga su slični, na nacionalnoj razini, onima kojima teži zajednička organizacija na razini Zajednice, kako su opisani u članku 39. Ugovora o EEZ-u.
- 25 Za ostvarivanje takvih ciljeva moraju se pobrinuti ne samo profesionalne organizacije nego i javno tijelo koje donosi prikladne mjere i propise, čak i onda kada je to pitanje delegirano tijelima uređenima privatnim pravom, koja su ipak pod nadzorom javnog tijela.
- 26 Nacionalna organizacija definira se kao skup pravnih sredstava kojima se reguliranje tržišta dotičnih proizvoda stavlja pod nadzor javnog tijela kako bi se povećanjem produktivnosti i optimalnim korištenjem čimbenika proizvodnje, osobito radne snage, osigurao primjereno životni standard proizvođača, stabiliziranje tržišta i razumne cijene za potrošače.
- 27 Trajno zadržavanje sustava kvota, po isteku prijelaznog razdoblja, ne može zadovoljiti te uvjete.

Troškovi

- 28 Troškovi francuske vlade i Komisije Europskih zajednica, koje su Sudu podnijele očitovanja, ne nadoknađuju se.
- 29 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred nacionalnim sudom, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka.

Slijedom navedenog,

SUD,

o pitanjima koja mu je odlukom od 28. lipnja 1974. uputio Conseil d'état de France (Državno vijeće), odlučuje:

- Iako je nacionalna organizacija tržišta koja je postojala na dan stupanja na snagu Ugovora mogla, tijekom prijelaznog razdoblja, spriječiti**

primjenu članka 33. Ugovora zato što je ta primjena mogla štetiti njezinom funkcioniranju, to međutim ne može biti tako nakon isteka tog razdoblja, nakon kojeg odredbe članka 33. moraju proizvoditi svoj puni učinak.

2. Nacionalna organizacija definira se kao skup pravnih sredstava kojima se reguliranje tržišta dotičnih proizvoda stavlja pod nadzor javnog tijela kako bi se povećanjem produktivnosti i optimalnim korištenjem čimbenika proizvodnje, osobito radne snage, osigurao primjereno životni standard proizvođača, stabiliziranje tržišta i razumne cijene za potrošače. Trajno zadržavanje sustava kvota, po isteku prijelaznog razdoblja, ne može zadovoljiti te uvjete.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 10. prosinca 1974.

[Potpisi]